

Najaarscongres NVALT
17-18 oktober 2024

Workshop
TBC? Bestaat dat nog?

Agata Makowska

Longarts Tuberculosebestrijding
GGD Amsterdam en Utrecht

Disclosure belangen Agata Makowska

Geen (potentiële) belangenverstrengeling	
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties:	
• Sponsoring of onderzoeksgeld	nvt
• Honorarium of andere (financiële) vergoeding	nvt
• Aandeelhouder	nvt
• Andere relatie, namelijk ...	nvt

Welkom! 20 minuten TB-talk

- Epidemiologie (NL en wereldwijd)
- Organisatie van extramurale TB zorg en TB bestrijding in Nederland
  - Wie screenen we nou eigenlijk? En hoe?
- Voorbeelden screeningsfoto's
- Ontwikkelingen & nabije toekomst
  - SHINE trial
  - Cy-TB test

Epidemiologie tuberculose wereldwijd

← WHO, Global Tuberculosis Report 7 november 2023 gepubliceerd

- In 2022 **1.3 miljoen mensen** overleden door tuberculose wereldwijd.
- na Covid-19, de dodelijkste Infectieziekte.
- In 2022 leden **10.6 miljoen mensen** wereldwijd aan actieve tbc (5.8 miljoen mannen, 3.5 miljoen vrouwen en 1.3 miljoen kinderen). Hiervan was 6.3% HIV + (ZA zelfs >50% HIV+)

Onze eigen data uit NL; RIVM

Tuberculose in Nederland 'TiN' rapport →

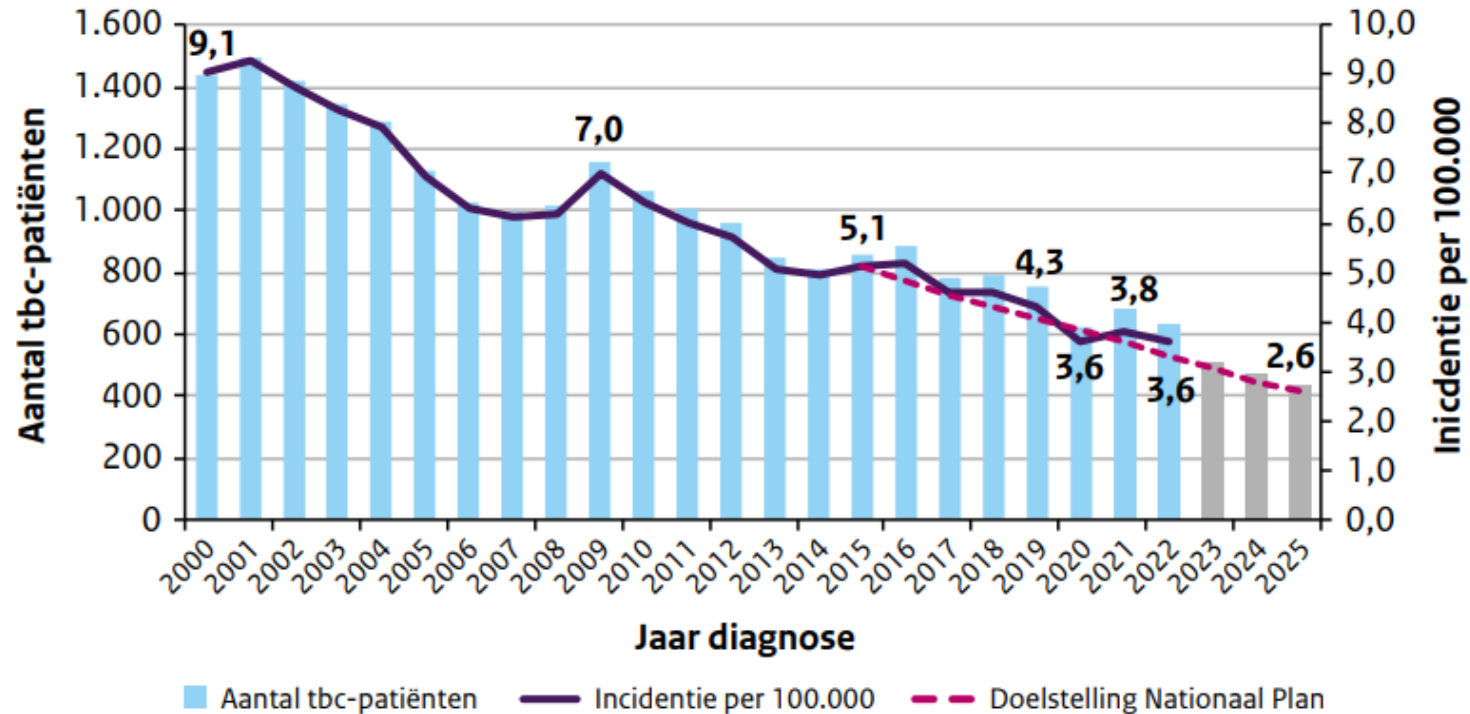

Incidentie tuberculose in Nederland

TiN 2022

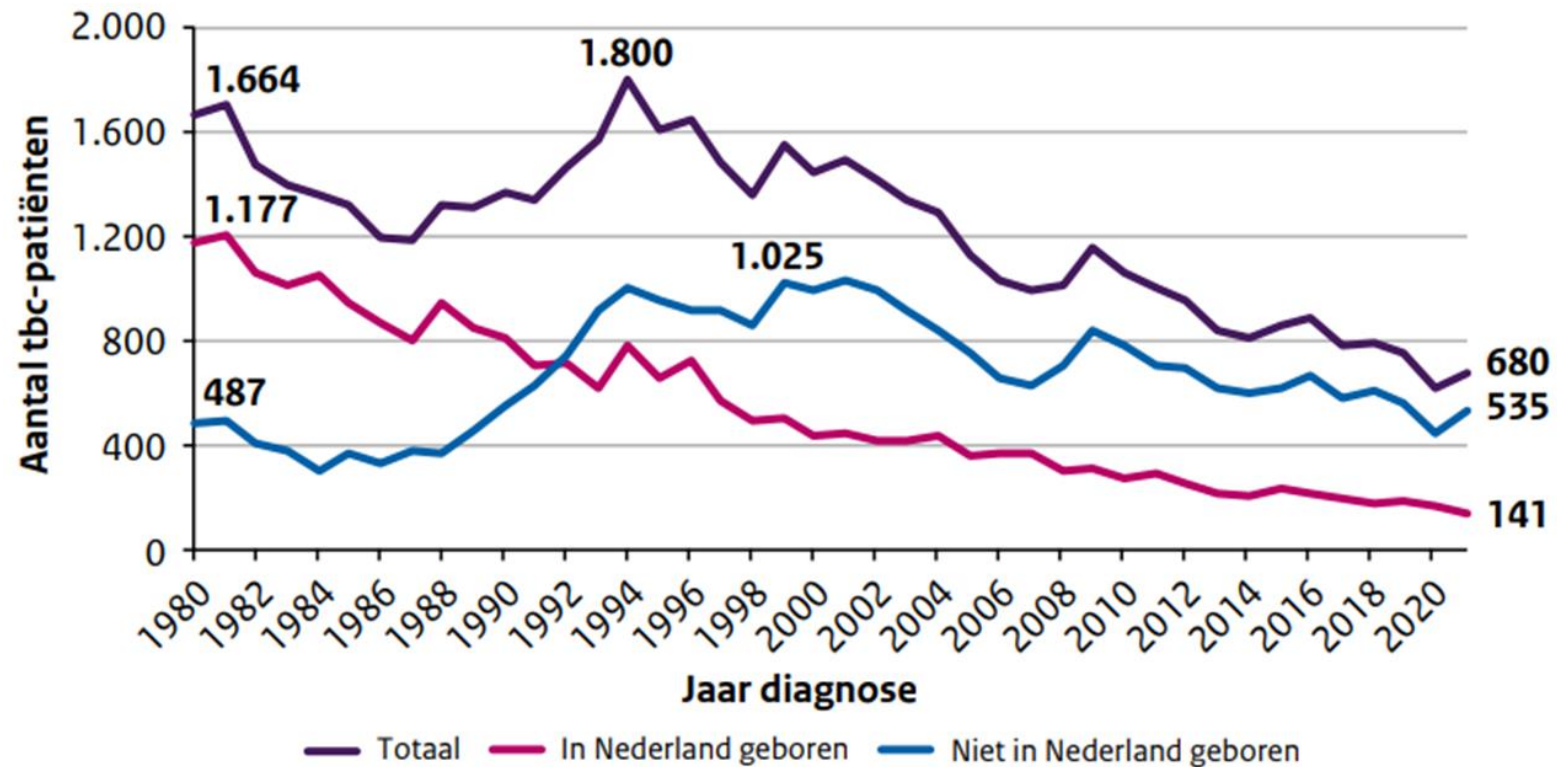
Figuur 1. Aantal tbc-patiënten en incidentie per 100.000 inwoners, 2000-2022 inclusief beoogde incidentiedaling 2015-2025 volgens het Nationaal plan tuberculosebestrijding

- **635** patiënten met actieve tbc (3.6/100.000). In 2023 **712** patiënten in NL.
- 1196 TBI (tuberculose infectie)

Tuberculose in Nederland: importziekte

Figuur 2 Aantal tbc-patiënten naar geboorteland, 1980-2021*

rond de **80%**
geboren in buitenland

* Patiënten van wie het geboorteland (nog) onbekend was zijn niet in deze figuur opgenomen (4 in 2021).

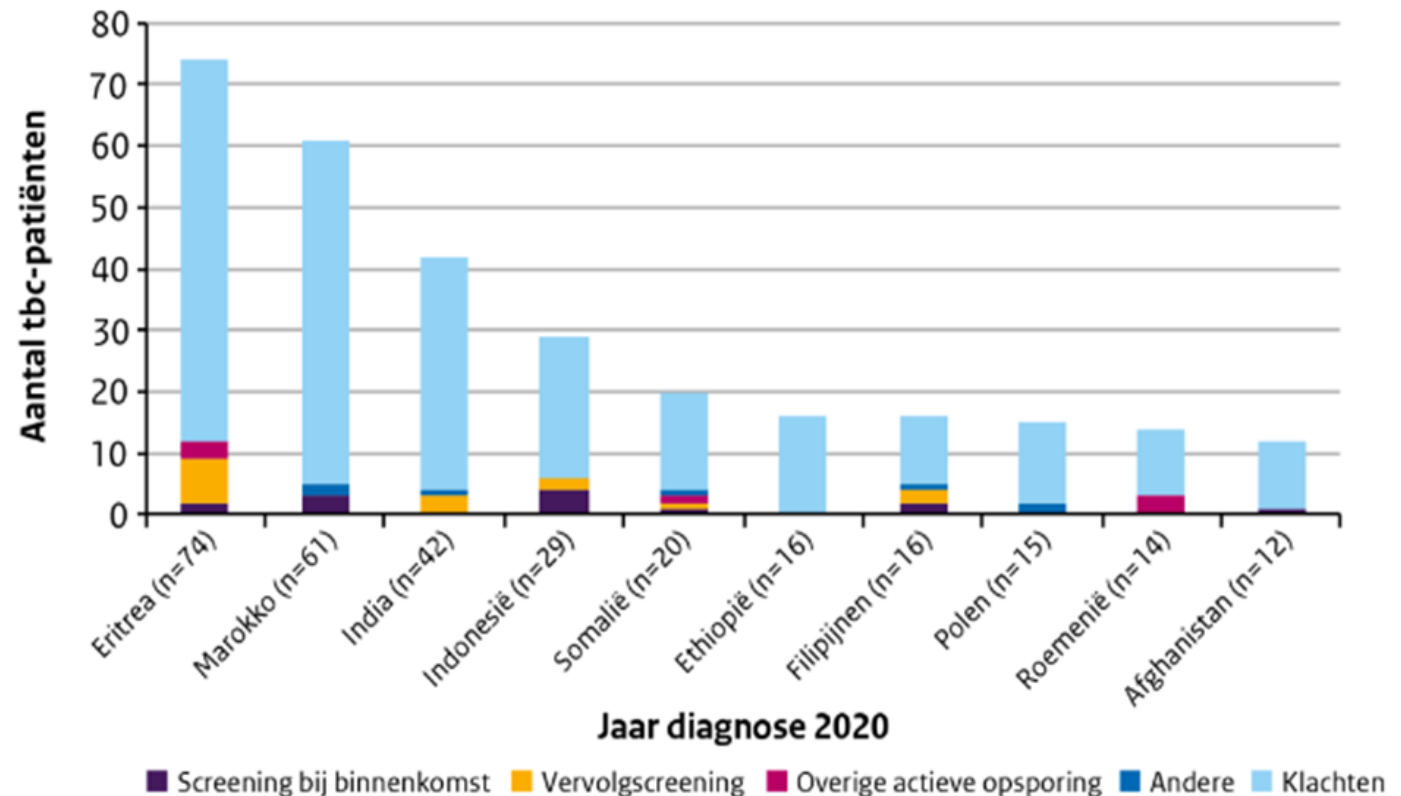
Waar komen onze patiënten dan vandaan?

TiN rapport 2021:

Incidentie:

- Eritrea 81/100.000
- Marokko 98/100.000
- India 188/100.000
- Indonesië 301/100.000
- Somalië 259/100.000

Figuur 8 Aantal tbc-patiënten geboren in het buitenland, naar geboorteland (top 10) en naar reden onderzoek, 2020*

* Overige actieve opsporing: bron- en contactonderzoek, screening (overige) risicogroepen en röntgencontrole bij LTBI

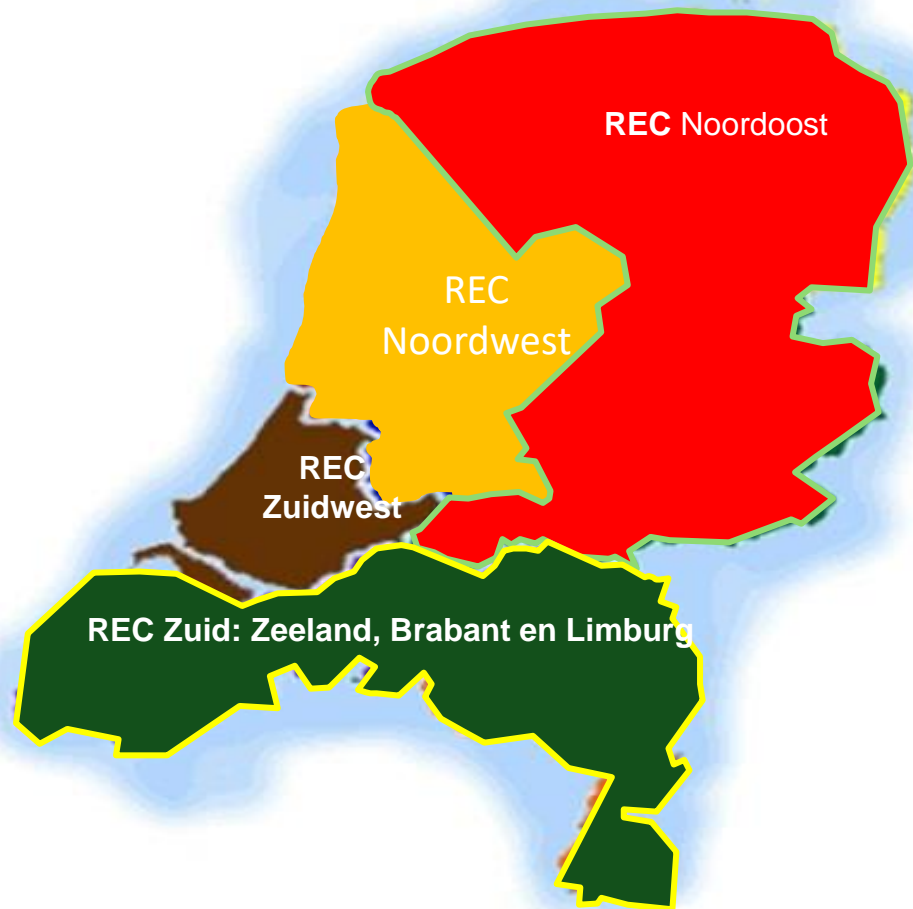
Tuberculosebestrijding in Nederland: wettelijke taken

Wettelijke meldingsplicht (B1-ziekte)

- Binnen 24 uur na vaststelling
- Bij gegrond vermoeden, weigeren van onderzoek, gevaar volksgezondheid
- Door behandelaar en microbioloog
- Aan GGD in de regio waar de arts zijn/haar praktijk heeft

Regionale tuberculosebestrijding x4

4 regionale expertise centra (REC)
met vaste of mobiele röntgen-faciliteit

TBC bestrijding is *wettelijke* taak van de
gemeente (Wet Publieke Gezondheid)

per REC werken:

±4-6 TB artsen (→ dus ca 18 in NL; 12
M&G, 6 longartsen en 4 AIOS)

±5-10 TB verpleegkundigen

±15-25 Medisch technisch
medewerkers

Taken GGD tuberculosebestrijding

Activiteiten

1. Bron- en Contactonderzoek
2. Screenen risicogroepen (m.n. immigranten, asielzoekers)
3. Behandeling van opgespoorde gevallen van actieve TBC en *TB infectie* (TBI)
4. Begeleiding van patienten door TBC-verpleegkundigen
5. BCG vaccinatie
6. Surveillance, advisering etc

Wie en hoe screenen wij dan?

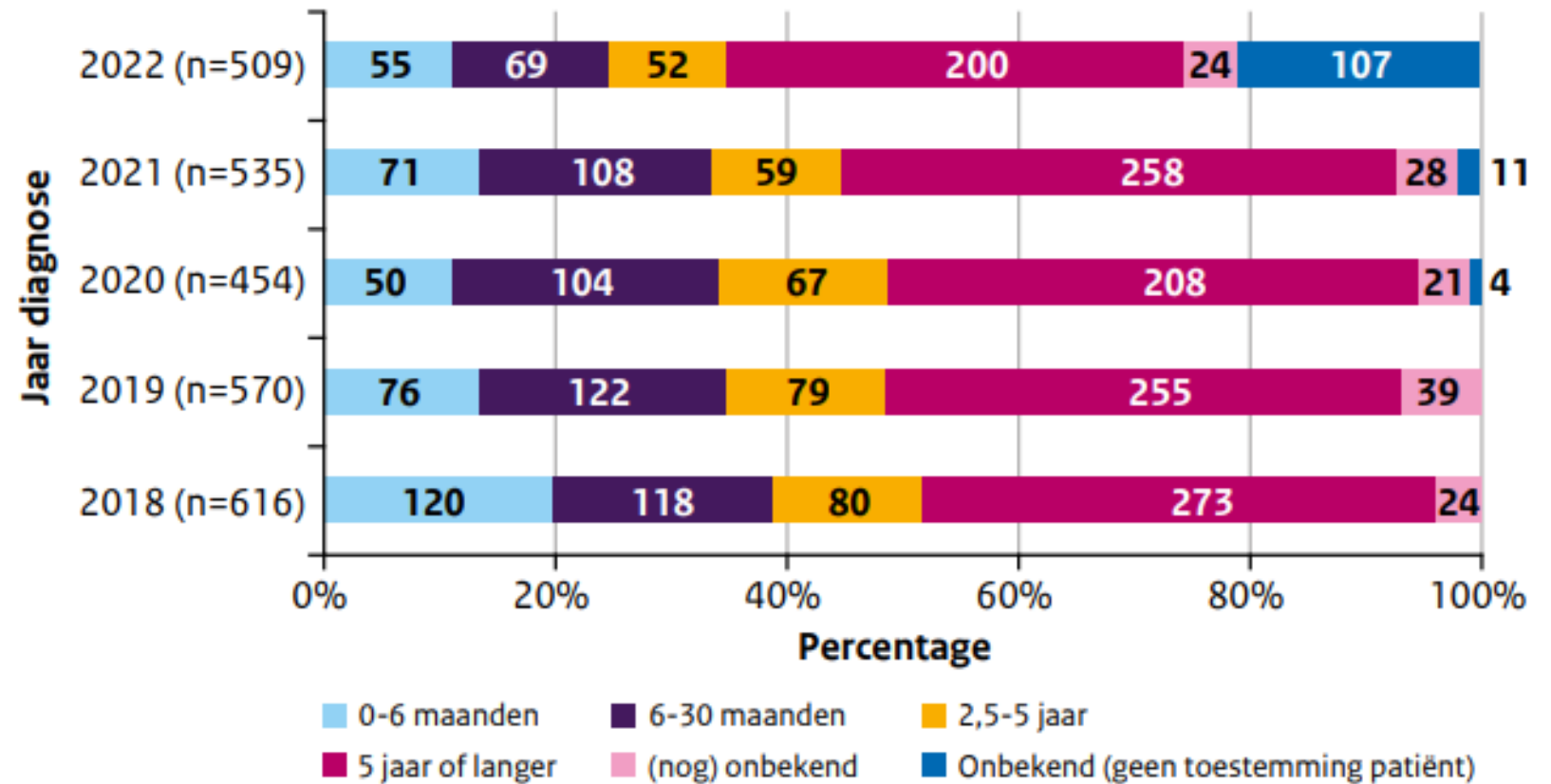
Risicogroep	Subgroep	Interventie
<u>Immigranten</u> Uit landen met een tbc-incidentie > 100/100.000 (volgens Tuberculoselandenlijst)	< 18 jaar	Screening op TBI
	≥ 18 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Screening op tuberculose bij binnenkomst in Nederland • Halfjaarlijkse vervolgscreening gedurende twee jaar indien afkomstig uit een land met een tbc-incidentie > 200/100.000 (conform Tuberculoselandenlijst) of eenmalige screening op TBI
<u>Asielzoekers</u> Uit landen met een tbc-incidentie > 50/100.000 (Tuberculoselandenlijst)	< 12 jaar	Screening op TBI
	≥ 12 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Screening op tuberculose bij binnenkomst in Nederland • Halfjaarlijkse vervolgscreening gedurende twee jaar indien afkomstig uit een land met een tbc-incidentie > 200/100.000 (conform Tuberculoselandenlijst) of eenmalige screening op TBI

Waarom TBI screening toegevoegd?

- TiN 2022:

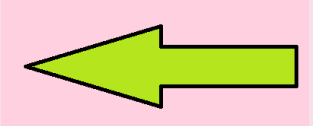
Figuur 1.6 Duur van verblijf in Nederland op moment van diagnose, 2018-2022

Vervolg als TBI wordt vastgesteld:

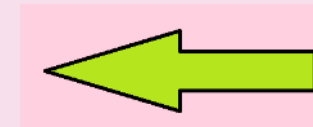
Screening asielzoekers en immigranten $\geq$ 18 jaar

- Thoraxfoto bij binnenkomst;
- Indien afkomstig uit een land met incidentie of prevalentie bij binnenkomst $> 200/100.000$ (zie [Landenlijst](#)) en verwacht verblijf > 6 maanden in Nederland
  - Screening op LTBI volgens de [CPT richtlijn Diagnostiek LTBI](#)
  - Of
  - Halfjaarlijks röntgenonderzoek gedurende 2 jaar na binnenkomst

Indien LTBI wordt vastgesteld:

- Behandeling van LTBI volgens [CPT Richtlijn Behandeling latente tuberculose-infectie](#)
- Indien geen LTBI behandeling wordt gestart:
- Halfjaarlijks röntgenonderzoek gedurende 2 jaar na binnenkomst

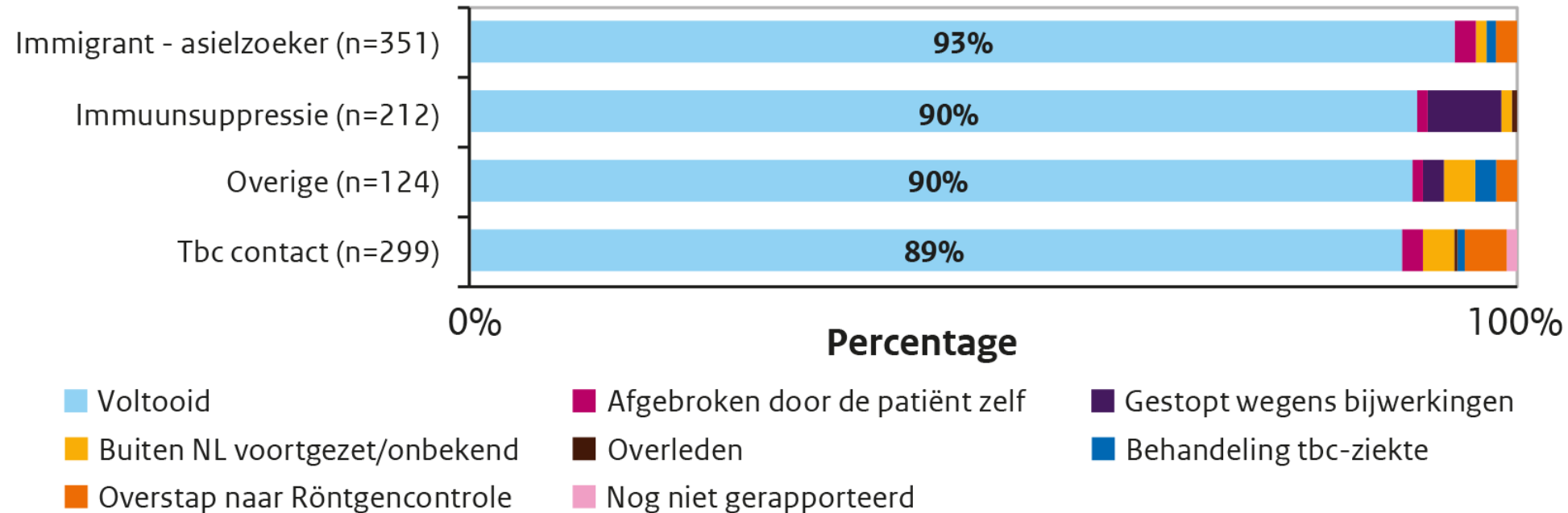

Indien geen LTBI wordt vastgesteld:

- Geen verder onderzoek

Succesvol?

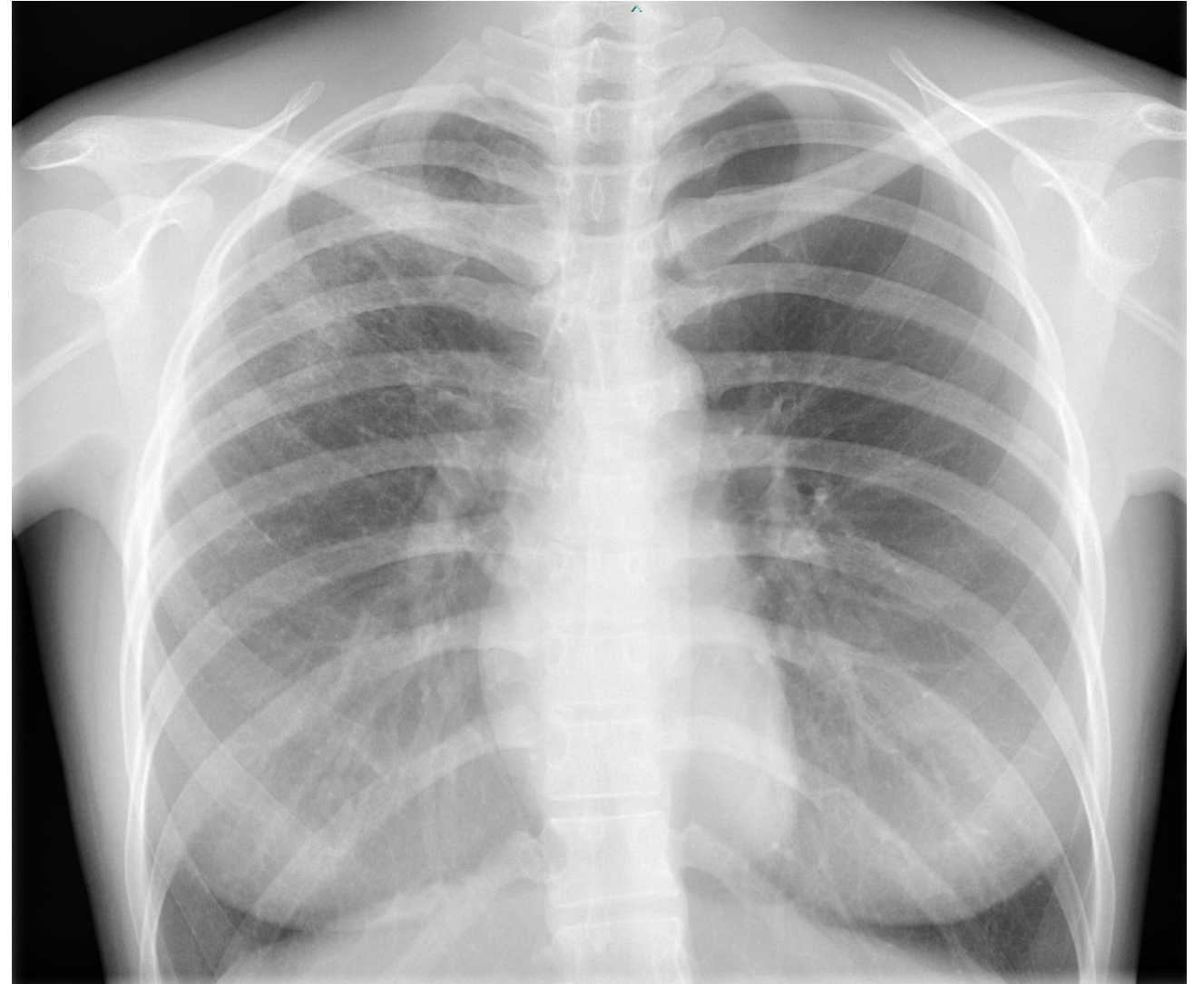
Figuur 13. Behandelresultaat preventieve behandeling TBI naar doelgroep onderzoek tbc-infectie, 2021

Bron: Nederlands Tuberculose Register (NTR), RIVM, d.d. maart 2023

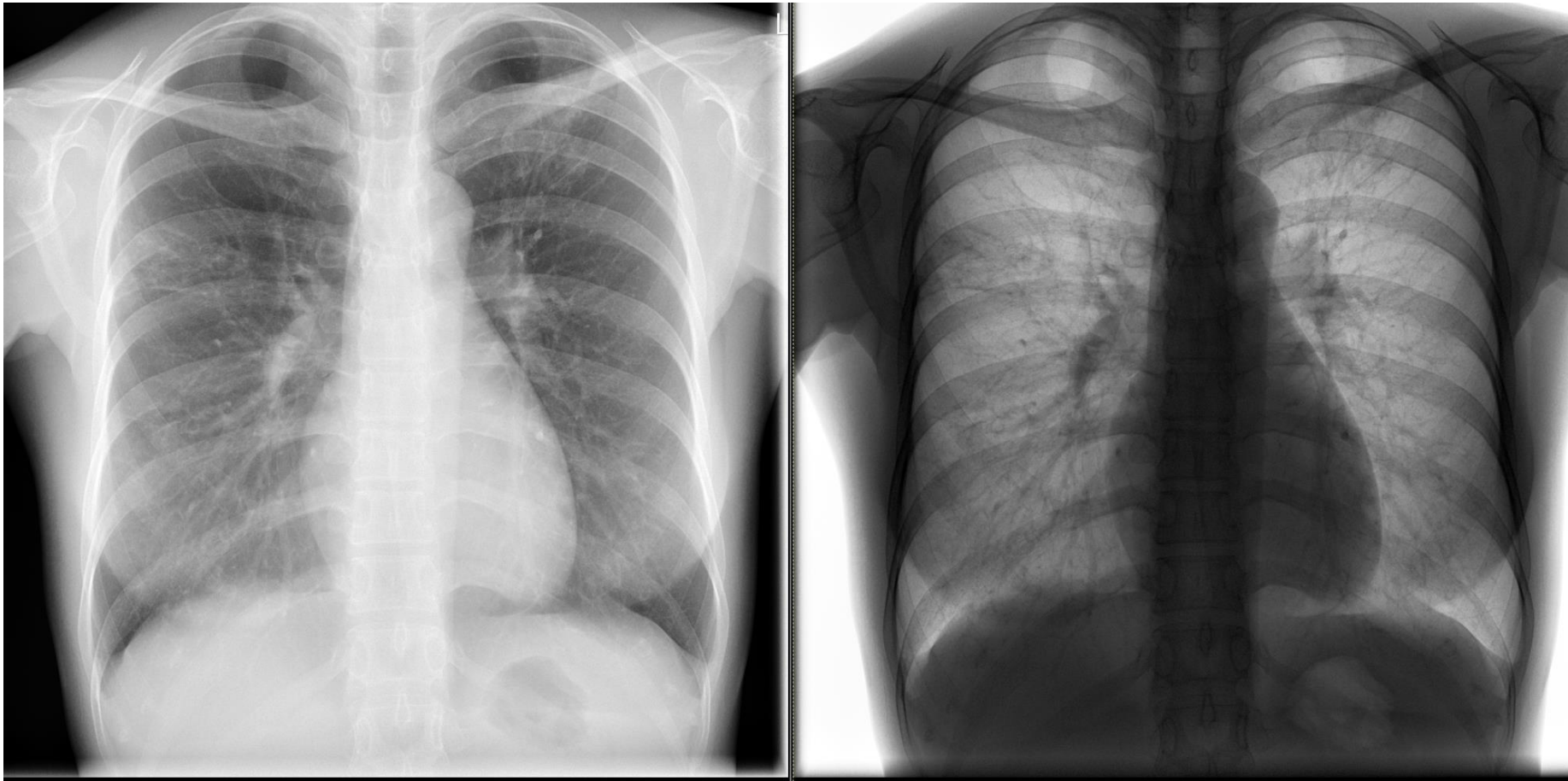
Voorbeelden afwijkende screeningsfoto's

Immigrante uit Indonesië,
28 jaar, symptoomvrij.
Kweek TB positief.

Voorbeelden afwijkende screeningsfoto's

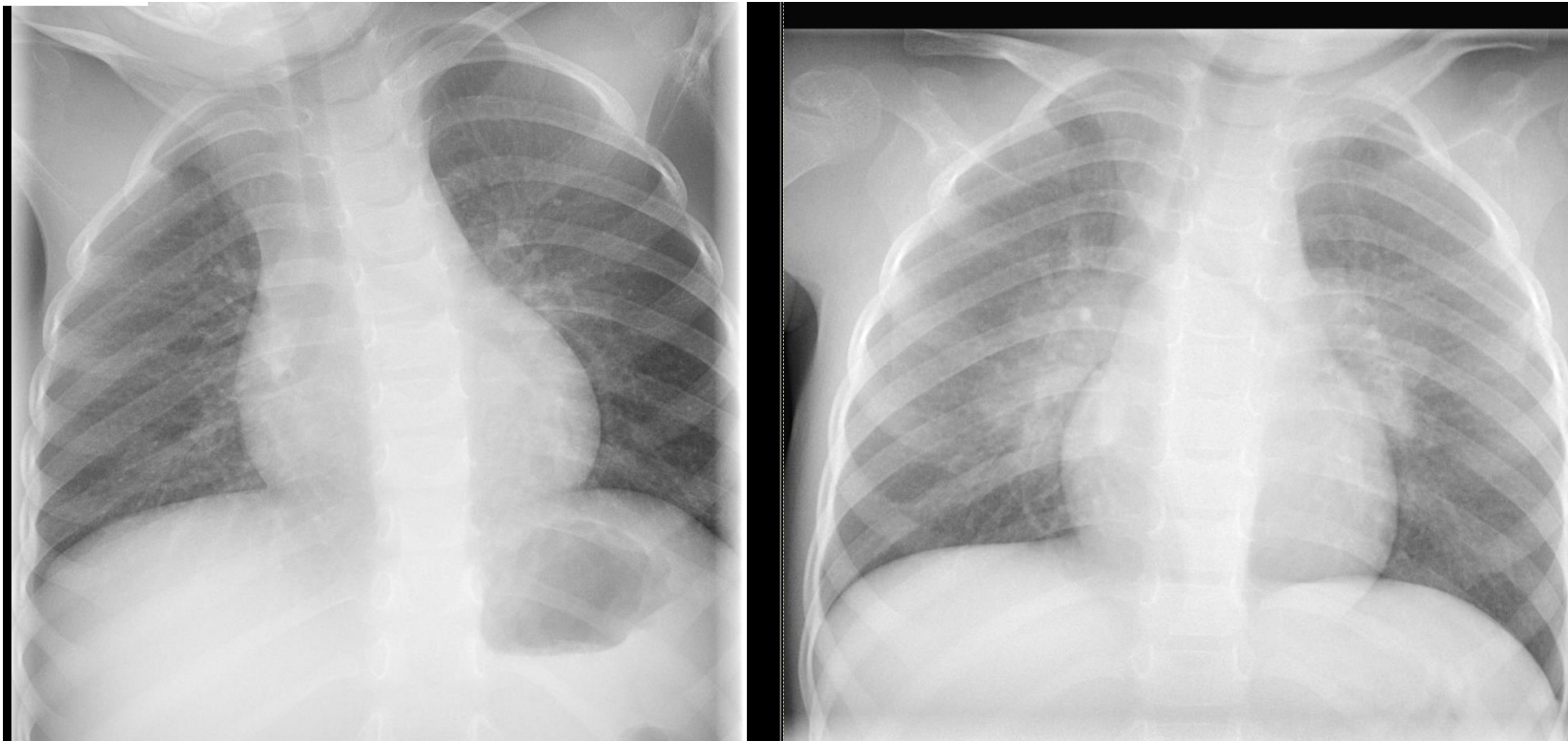
Immigrante uit Myanmar, 34 jaar, symptoomvrij. Auramine, PCR en kweek positief.

Voorbeelden afwijkende screeningsfoto's

Kind van 2 jaar uit CO, 1^e ring Auramine positieve moeder.
Verandering foto ONDER rifampicine profylaxe.

Ontwikkelingen & nabije toekomst

- **Behandeling kinderen <16 jaar met beperkte TB ziekte (SHINE trial, 2022 N Engl J Med):**

→ 4 maanden behandeling is non-inferior aan 6 maanden behandeling bij:

- Kinderen < 16 jaar
- Niet ernstige TB (1 lob, geen cavernes, niet-miliair, geen obstructive, geen perifere lymfklieren)
- ZN- of auramine negatief
- Bij vermoedelijk of bewezen goed gevoelige TB bacterie

Ontwikkelingen & nabije toekomst

- **Cy-TB test** (uit India, ism Statens Serum Institute in Denemarken)
  - Nieuwe huidtest voor screening op TBI
  - Zelfde toedieningswijze als Mantoux/THT
  - Gebruikte dezelfde specifieke TB antigenen (ESAT-6 en CFP-10) als IGRA; hierdoor geen effect BCG of NTM
  - Afkappunt 5 mm
- Wat voorbarig, met slag om de arm; lijkt goedgekeurd door EMA, geplande distributie in NL na maart 2024. CPT gaat aan de slag met beleid voor NL.

Vragen?

- Voor contact en/of overleg:
intercollegiale lijn REC Noordwest 020-5553891

of amakowska@ggd.amsterdam.nl

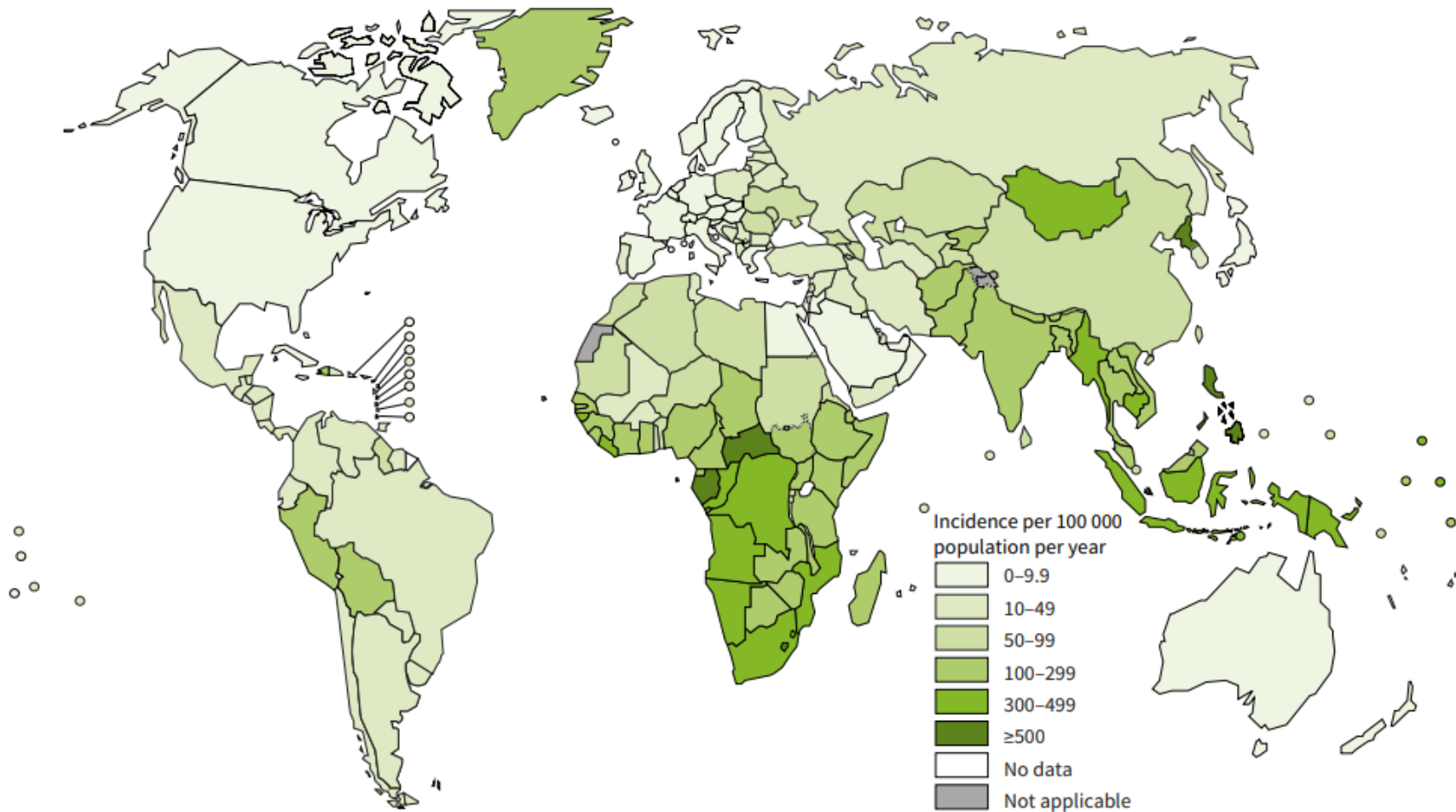
amakowska@ggdru.nl

06-48114138

Incidentie tuberculose wereldwijd

Estimated TB incidence rates, 2022

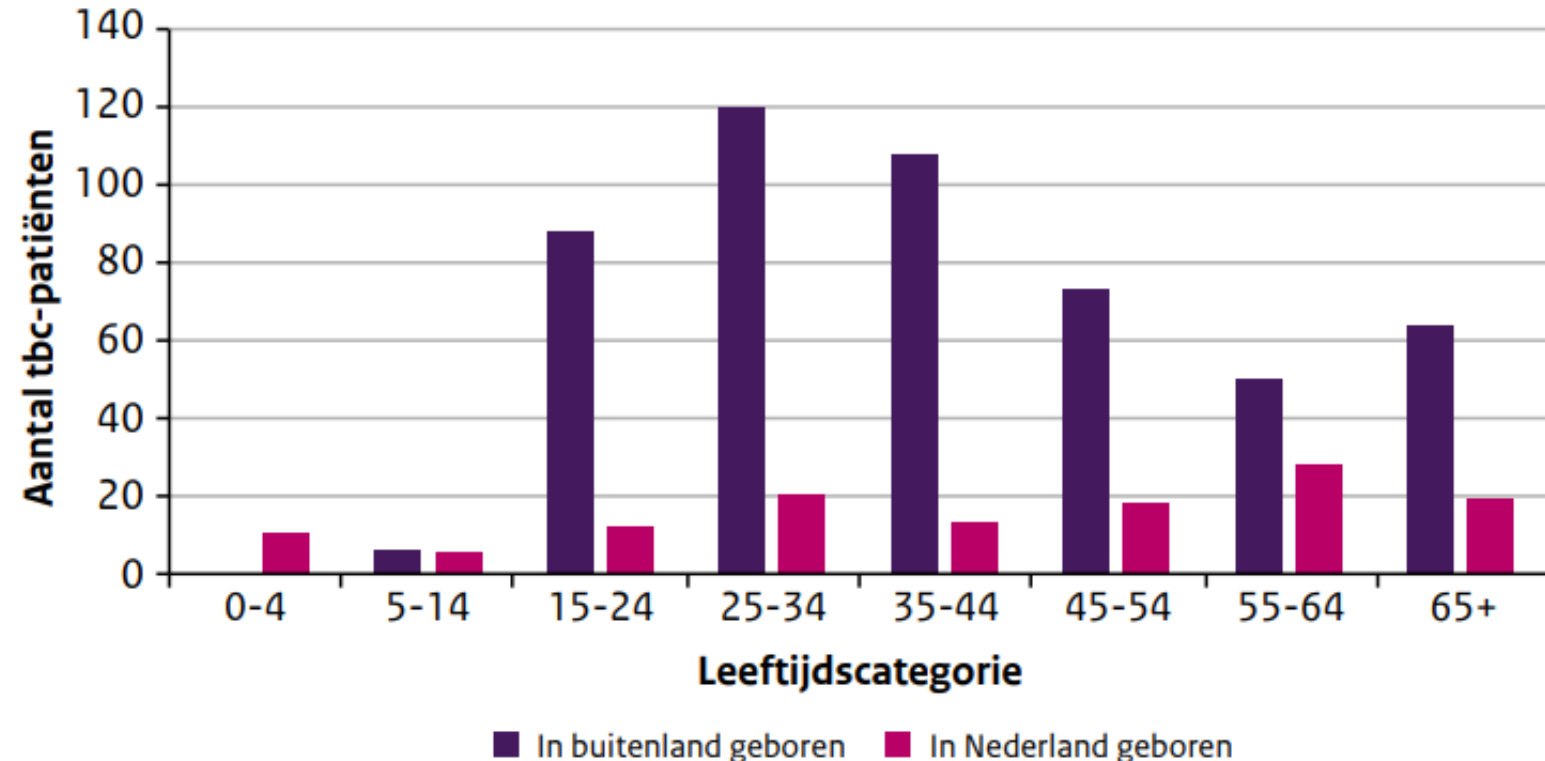

En dat geldt voor alle leeftijdscategorieën

- TiN 2022:

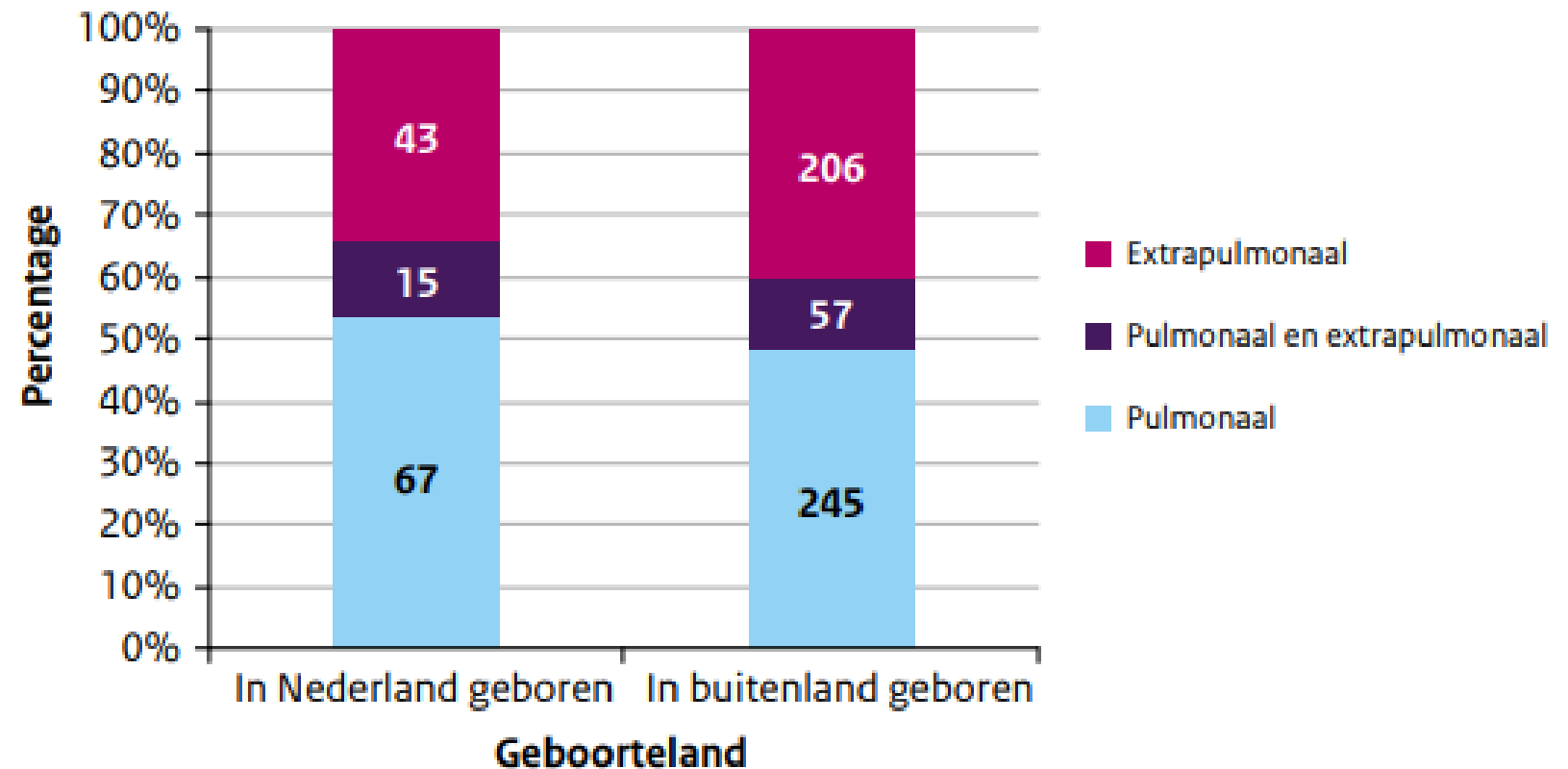
Figuur 1.3 Aantal tbc-patiënten naar geboorteland (Nederland/buitenland) en leeftijdscategorie, 2022

Locatie van tuberculose ziekte

- TiN 2022:

Figuur 2.2 Percentage pulmonale en extrapulmonale tuberculose naar geboorteland, 2022

TBC bij vluchtelingen uit Oekraïne

T/m december 2023: 106.000 vluchtelingen geregistreerd in NL.
CPT-besluit: niet screenen (vooral vrouwen/kinderen naar NL.
Vooral mannen met tbc in Oekraïne. Goed geregelde TB-zorg,
goed contact Focal Point. Echter wel 1/3 MDR-TB)

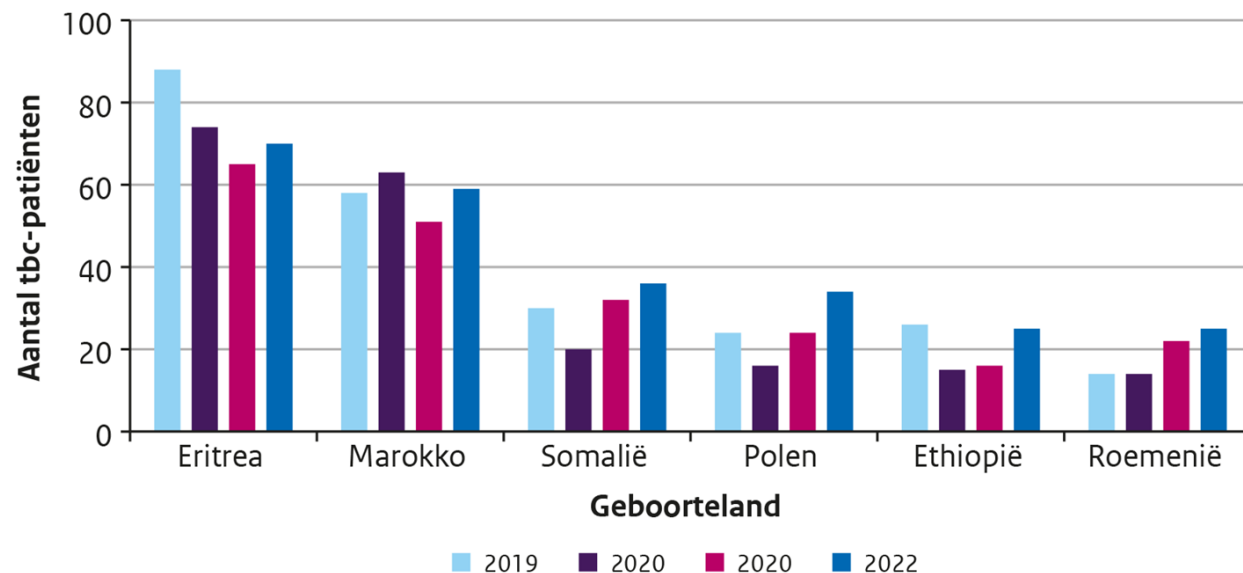
- 2023 → 20 vluchtelingen met tbc (19x diagnose in NL);
  - 3 vd/19 waren al meerdere jaren in NL. Dus 16 vluchtelingen.
  - 4 v/d 16 gevonden door actieve opsporing, 9 v/d 16 door klachten, 3 v/d 16 onbekend.
  - 1 v/d 16 betrof MDR-TB
- 2022 → 20 vluchtelingen met tbc (15x diagnose in NL)

Europese arbeidsmigranten

Figuur 3. Aantal in het buitenland geboren tbc-patiënten uit de 6 meest voorkomende geboortelanden van 2022, 2019-2022

- Geen screening omdat ze Europees ingezete zijn
- Slechte huisvesting, geen aandacht voor gezondheid, vaak geen NL verzekering
- Vicious circle: als ziek, dan geen werk, dan geen geld, dan geen huisvesting, geen eten en geen verzekering
- Zijn soms al weer verdwenen voordat nader onderzoek is afgerond.